

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ

ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา

The Relationship between Development of Electronic Government
Procurement and Commodity Management Efficiency of Education
Office of Vocational Education Commission

วัชรภรณ์ ลาวงศ์¹ และอัศววิช รอบคอบ²

VacharapronLawong¹ and AukkarawitRobkob²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 190 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการบริหารงานพัสดุ ดังนั้นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมุ่งเน้นการพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยการทำให้มีระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดการสารสนเทศการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงควบคุมในเรื่องของระบบลงทะเบียน เพื่อเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

คำสำคัญ : การพัฒนาาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ABSTRACT

This study aimed to investigate the relationship between development of electronic government procurement and commodity management efficiency of Education Office of Vocational Education Commission. Questionnaires were used as an instrument for collecting data from 190 procurement executives. The statistics used is multiple correlation analysis, simple regression analysis and multiple regression analysis.

The result found that electronic government procurement in aspect of information disclosure center and management information system was involved in and had positive impact on commodity management efficiency. Therefore, Education Office of Vocational Education Commission should be emphasized on developing electronic government procurement system made by information disclosure center, management information system and registration management center control for efficient operation of the commodity management efficiency.

Keywords : development of electronic government procurement, commodity management efficiency, education office of vocational education commission

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปสู่สถานศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง วัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีโครงสร้างที่ชัดเจนโดยกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ผลลัพธ์ที่ได้กับพบว่า การบริหารงานงบประมาณ – ในส่วนของงานพัสดุภาครัฐในสถานศึกษาประสบปัญหาในด้านการควบคุมพัสดุ เช่น ด้านการลงบัญชีพัสดุ พบว่า บางครั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานลงบัญชีพัสดุไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน ด้านการเบิก จ่ายพัสดุ ไม่มีการกำหนดเวลาเบิก จ่ายพัสดุที่แน่นอนและไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกทราบร่วมกัน รวมไปถึงปัญหาด้านการบำรุงรักษาพัสดุ เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบำรุงรักษาพัสดุที่เบิกมา และการตรวจสอบพัสดุประจำปี เป็นต้น

กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบไม่ได้มีวิธีการตรวจสอบอย่างจริงจัง และการรายงานผลการตรวจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความล่าช้า จะเห็นได้ว่าปัญหา ดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาเกิดจากผู้ปฏิบัติ (สุมนา อยู่โพธิ์. 2540 : 235 - 297) ภาครัฐจึงได้แก้ปัญหาโดยกำหนดแนวทางที่เป็นแผนงานที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) โดยมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดความรวดเร็ว โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงให้มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกทราบร่วมกัน ในกระบวนการตรวจสอบพัสดุประจำปีจากคณะกรรมการตรวจสอบ ถึงแม้การดำเนินการจะเกิดความสะดวก รวดเร็ว เรียบร้อยเพียงใดก็จะต้องอาศัยการประสานงานที่ดีของงานพัสดุ ซึ่งจะสามารถใช้ทรัพยากรในการบริหารได้อย่างประหยัด และคุ้มค่ากับผลงานที่เกิดขึ้น (สุมนา อยู่โพธิ์. 2540 : 235 - 297) อันจะส่งผลให้กิจกรรม/งาน ภาครัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนภาคเอกชนให้มีความแข็งแกร่ง

และร่วมกันพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน จึงให้สถานศึกษาของรัฐทุกแห่งเริ่มดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) โดยเริ่มทดลองการประมูลออนไลน์ (e-Auction หรือ Online Auction) เพื่อความโปร่งใสเท่านั้น ไม่สามารถติดตามความคืบหน้าของการจัดซื้อ จัดจ้าง ในระบบว่าดำเนินการถึงขั้นตอนใดได้ ซึ่งต่อมากรม บัญชีกลาง ได้มีการพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) เพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง ของภาครัฐด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน รวดเร็ว สามารถ ติดตาม และตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง ได้ ทุกขั้นตอน ในขณะเดียวกันองค์การสามารถทำงานได้ ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง ที่เกิดประสิทธิภาพ เกิดธรรมาภิบาล และสามารถ ตรวจสอบได้(ชาลินทร์ เกรียงสินยศ. 2554 : 41) ใน การบริหารงานพัสดุด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วย งานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานราชการทางด้านการ ศึกษา อย่างเช่น สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการ อาชีวศึกษานั้น ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงาน พสดุจัดซื้อ จัดจ้าง ที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ และ กฎหมายอยู่หลายฉบับ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการนำไปใช้ และการปฏิบัติให้เป็นไปตามภารกิจหน้าที่ขององค์กร ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและยุ่งยาก เช่น ระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 เป็นต้น (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2553 : เว็บไซต์)

การพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Development Electronic Government Procurement :e-GP) เป็นกระบวนการพัฒนาระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง ที่มีอยู่เดิม ไปเป็น ระบบงาน โดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์(Electronic Government Procurement : e-GP) ทีละขั้นตอน โดยระยะแรกจะดำเนินการโดยให้หน่วยราชการที่ ต้องการจัดซื้อ จัดจ้าง มาจัดทำประกาศบนเว็บไซต์ของ

กรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) โดยให้ สิทธิแก่บุคคลในการเข้าถึงการปฏิบัติงานในระบบ โดยมีเพียงเจ้าหน้าที่พัสดุเท่านั้น ซึ่งในการดำเนินการระยะ นี้ พบว่า ประสบกับปัญหาหลายประการ เช่น ไม่ สามารถเชื่อมโยงประกาศที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ ประกอบกับมีส่วนราชการเข้ามาใช้งานมาก ระบบ คอมพิวเตอร์ไม่เสถียร ไม่สามารถติดตามความคืบหน้า ของการจัดซื้อ จัดจ้าง ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ได้ว่าขณะนี้การดำเนินการอยู่ในสถานะใด กรมบัญชี กลางจึงได้ทำการพัฒนาระบบ (Electronic Government Procurement : e-GP) เพื่อให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้ สามารถติดตามได้ว่าขณะนี้ การดำเนินการอยู่ใน ระยะใดแล้ว และเพิ่มวิธีการดำเนินการในระบบมากขึ้น โดยการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (Development Electronic Government Procurement :e-GP)(สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 4 - 5) ประกอบไปด้วย 5 ระบบ ได้แก่ 1) ด้านระบบลงทะเบียน (Registration Management Center) 2) ด้านระบบปฏิบัติงานด้าน การจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ (Operation System of Government Procurement) 3) ด้านระบบเปิดเผย ข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง (Disclosure System of Procurement) 4) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการ (Management Information System) และ 5) ด้านระบบจัดการและจัดเก็บปัญหา(Management and Storage Solutions) ดังนั้น เมื่อหน่วยงานภาค รัฐ นำการพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ ย่อมมีความเชื่อมั่นได้อย่างสม เหตุสมผลว่าการบริหารงานทางด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง จะมีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล เชื่อถือได้ ถูกต้อง ครบถ้วน รวดเร็ว และสามารถติดตามตรวจสอบ กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง ได้ทุกขั้นตอน

ประสิทธิภาพของการบริหารงานพัสดุ (Commodity Management Efficiency) เป็นระดับ

ของการบรรลุเป้าหมายเพื่อความสำเร็จของการบริหารจัดการงานพัสดุ โดยกำหนดทิศทางการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด คุ่มค่า และเป็นการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องตามแผนปฏิบัติงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารงานพัสดุที่มีประสิทธิภาพ (Commodity Management Efficiency)(วรรณวิมล อัมรินทร์นุเคราะห์. 2547 : 64) มีองค์ประกอบสำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง (Accuracy) 2) ด้านความคุ้มค่า (Value) 3) ด้านความโปร่งใส (Transparency) และ 4) ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ (Fast Service) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ขององค์กรในประเทศไทย รวมถึงหน่วยงานราชการ โดยเฉพาะหน่วยงานทางด้านการศึกษา จึงเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ควรต้องให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ เนื่องจากองค์กรสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการจัดซื้อ จัดจ้างเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมทั้งทฤษฎีต่างๆ ทางการบริหารงานจึงถูกคิดและพัฒนาขึ้นตามแนวคิดจากเป้าหมายดังกล่าว เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและเพิ่มความสำเร็จขององค์กร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (Vocational Education Commission) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพมีหน้าที่ผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี อันมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย เพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม ทั้งยังเป็นการพัฒนาให้กำลังคนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรืองและเป็นพัฒนาบนพื้นฐานของความสงบสุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยลำแข้งของตนเอง อันเป็นขบวนการขับเคลื่อนให้สังคมและประเทศชาติมั่นคง และยังยืนการปรับตัวของสำนักงานคณะ

กรรมการการอาชีวศึกษาก็เช่นเดียวกันแต่สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่นำพาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ และประสบความสำเร็จได้ซึ่งสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงควรความพร้อมด้านการจัดซื้อจัดจ้างและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามแผนงาน นโยบายและเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งการนำระบบการจัดซื้อจัดจ้างไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการติดตามตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2) ดังนั้น การพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จะสามารถกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีความคล่องตัว ยืดหยุ่น เพื่อให้เหมาะสมกับงานภายในองค์กร และวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปในที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาแบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อทดสอบผลกระทบการพัฒนาแบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ได้แก่ ผู้บริหารงานพัสดุ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 421 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557 : เว็บไซต์) ซึ่งดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับทั้งสิ้น จำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 45.13 เมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่ม สอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001 : 1) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูล รวมระยะเวลาเก็บแบบสอบถามทั้งสิ้น 68 วัน นับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2559 จนถึง 17 ตุลาคม 2559

การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านระบบลงทะเบียน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบที่ให้ผู้ประกอบการ เอกชน หรือประชาชนทั่วไปที่สนใจสามารถเข้ามาลงทะเบียนในระบบเพื่อติดตามข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ตลอดเวลา ระบบจะส่งข้อมูลที่ต้องการทราบทาง e-mail โดยอัตโนมัติซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันอย่างกว้างขวางและสามารถตรวจสอบได้ 2) ด้านระบบปฏิบัติการด้านการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ระบบการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ จัดจ้าง ซึ่งได้กำหนดให้อยู่ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกการใช้งาน และมีการตรวจสอบข้อมูลที่ต้องการได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้เงื่อนไขวันที่ ต้องเป็นไปตามที่ระบุเพื่อกำหนดเพื่อป้องกันความผิดพลาด เป็นต้น 3) ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ระบบการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบราคา การประกวดราคา และวิธีการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ตามหน่วยงาน ช่วงเวลา พื้นที่ วงเงิน

ข้อมูลประกาศ มีการเชื่อมโยงประกาศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด อีกทั้งยังสามารถติดตามสถานะของโครงการได้ว่าอยู่ระหว่างดำเนินงาน หรือจัดทำสัญญา/PO หรือยกเลิก 4) ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ระบบการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านพัสดุ เพื่อให้สามารถใช้สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ใช้งานทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ทุกกิจกรรมของการจัดซื้อจัดจ้าง และมีสถานการณ์ดำเนินการว่าการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละโครงการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนและสามารถนำข้อมูลมาจัดทำรายงาน สรุปให้ผู้บริหาร โดยสามารถนำข้อมูลมาประมวลผลเชิงวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจในภาพรวมของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และของผู้ประกอบการแต่ละราย ทำให้ได้ข้อมูลดิบ และรายงานสถิติต่างๆ ในภาพรวมที่เป็นประโยชน์ในการบริหารรัฐกิจของประเทศได้ดีขึ้น และ 5) ด้านระบบจัดการและจัดเก็บปัญหา จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ระบบการแสดงการจัดการ ของระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง รวมถึงการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการจัดซื้อ จัดจ้าง เพื่อให้สามารถบันทึกรายละเอียดของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไว้ในระบบ และสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ที่มีความถูกต้อง และที่ไม่ถูกต้อง เพื่อรายงานผลในระบบจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของการบริหารงานพัสดุซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง จำนวน 5 ข้อโดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ เป็นไปตามระเบียบ คุณลักษณะที่กำหนด และพัสดุที่จัดซื้อมามีคุณภาพเหมาะสมกับราคากลาง ทันเวลาต่อความต้องการของผู้ใช้ และแผนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงาน 2) ด้านความคุ้มค่า จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แก่ส่วนรวม โดยตรงจึงทำให้บุคลากรมีความประหยัดใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน 3) ด้านความโปร่งใส จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล หรือประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ประกอบการเอกชน หรือประชาชนทั่วไปที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อ จัดจ้างของหน่วยงานได้อย่างสะดวก ข้อมูลเข้าใจง่าย และมีกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างที่ชัดเจน ตรงไปตรงมา ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างกว้างขวางและสามารถตรวจสอบได้ และ 4) ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านพัสดุด้วยความรวดเร็วตามกำหนดเวลาเพื่อให้สามารถทราบข้อมูลสำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และทราบสถานการณ์ว่าการจัดซื้อ จัดจ้างในแต่ละโครงการ ดำเนินการอยู่ในขั้นตอนใด และทำให้สามารถเบิก – จ่าย พัสดุได้ทันตามกำหนดเวลาของการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิคItem-Total Correlation ซึ่งการพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.4377-0.7645 ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.5142-0.7118 (ตารางที่ 1) สอดคล้อง

กับ Nunnally(1978 : 245) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ เครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการพัฒนาระบบจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ระหว่าง 0.9104-0.9125 ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.9113-0.9116 (ตารางที่ 1) สอดคล้องกับ กัลยา วาณิชขัญญา (2550 : 44) ได้นำเสนอว่า การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ เครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างได้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนา ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับ ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ CME} = 0 + 1\text{RMC} + 2\text{OSP} + 3\text{DSP} + 4\text{MIS} + 5\text{MSS} +$$

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตัวแปร	CME	RMC	OSP	DSP	MIS	MSS	VIFs
	4.27	4.40	4.32	4.26	4.14	4.00	
S.D.	0.46	0.86	0.91	0.59	0.55	0.94	
CME	-	0.305*	0.456*	0.755*	0.720*	0.322*	
RMC	-	-	0.187*	0.340*	0.246*	0.040*	1.141
ตัวแปร	CME	RMC	OSP	DSP	MIS	MSS	VIFs
OSP	-	-	-	0.434*	0.457*	0.229*	1.307
DSP	-	-	-	-	0.709*	0.387*	2.212
MIS	-	-	-	-	-	0.471*	2.334
MSS	-	-	-	-	-	-	1.310

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา

Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าตั้งแต่ 1.307 - 2.334 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Black. 2006 :585)

ตารางที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์	ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	การถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่(a)	1.315	0.170	7.750*	<0.0001
ด้านระบบลงทะเบียน (RMC)	0.023	0.025	0.934	0.352
ด้านระบบปฏิบัติการด้านการจัดซื้อ				
จัดจ้างภาครัฐ (OSP)	0.039	0.021	1.866	0.064
ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ				
จัดจ้าง (DSP)	0.357	0.050	7.104*	<0.0001
ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS)	0.301	0.055	5.454*	<0.0001
ด้านระบบจัดการและจัดเก็บปัญหา (MSS)	-0.020	0.020	-1.000	0.319
F = 68.228 p = <0.0001 Adj R ² = 0.650				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลเป็นระบบการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบราคา การ

ประกวดราคา และวิธีการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูลได้ตามหน่วยงาน ช่วงเวลา พื้นที่ วงเงิน ข้อมูลประกาศมีการเชื่อมโยงประกาศที่เกี่ยวข้องทั้งหมด อีกทั้งสามารถติดตามสถานะของโครงการได้ว่าอยู่ระหว่างดำเนินงาน หรือจัดทำสัญญา/PO หรือยกเลิก ประกอบด้วย 5 ระบบงานย่อย ได้แก่ 1) ระบบร่าง TOR 2) ระบบประกาศจัดซื้อจัดจ้าง 3) ระบบประกาศผลจัดซื้อจัดจ้าง 4) ข้อมูลกฎ/ระเบียบพัสดุและ 5) บัญชีรายชื่อผู้ทำงาน ดังนั้นการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านพัสดุ รวมถึงการควบคุมและการบริหารงานทางด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบราคา การประกวดราคา และวิธี

การจัดซื้อจัดจ้าง ย่อมทำให้เกิดความถูกต้องความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุต่าง ๆ ของภาครัฐมากขึ้น และนอกจากนี้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมงานหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นงานทางด้านการบริหาร งานทางด้านบัญชี หรือด้านอื่นๆ ขององค์กร ซึ่งรวมถึงงานในด้านพัสดุขององค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ เป็นระบบการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านพัสดุ เพื่อให้สามารถใช้สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ใช้งานทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ทุกกิจกรรมของการจัดซื้อจัดจ้าง และมีสถานการณ์ดำเนินการว่าการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละโครงการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนและสามารถนำข้อมูลมาจัดทำรายงานสรุป ให้ผู้บริหาร หากมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการอย่างต่อเนื่องย่อมจะทำให้การบริหารงานพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : เว็บไซต์) กล่าวว่า การบริหารงานพัสดุเป็นงานหนึ่งที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกลุ่มบริหารงบประมาณมีหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเจ้าหน้าที่พัสดุทำหน้าที่ปฏิบัติตามขอบข่ายของงานพัสดุซึ่งจะต้องดำเนินงานพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งการปฏิบัติตามขอบข่ายของงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานพัสดุขององค์กรมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวความคิดของ รัชต์เทศ (2554 : 62-63) ที่ได้กล่าวว่าการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้นจะต้องอาศัยกลไกในการบริหารที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับโครงสร้างองค์กรหน่วยงานกลาง

ดังนั้น สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมุ่งเน้นในการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยการจัดให้มีระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดการสารสนเทศการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงควบคุมในเรื่องของ

ระบบลงทะเบียน เพื่อเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เพียง 5 ด้าน คือ ด้านระบบลงทะเบียน ด้านระบบปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและ ด้านระบบจัดกาในการจัดเก็บปัญหาซึ่งในอนาคตอาจจะมีกำหนดตัวแปรอิสระด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ด้านระบบเตรียมการวางแผนจัดหาพัสดุ และควรศึกษาตัวแปรแทรกอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ เช่น วัฒนธรรมของสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2557). นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ.< <http://www.moe.go.th/moe/th/home>>สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2557
- _____. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาลินทร์ เกรียงสินยศ. (2554). หลักการเบื้องต้นสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุตามระเบียบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

รัชต์เทพ ดีประหลาด.(2544). การบริหารพัสดุกับระเบียบที่เกี่ยวข้องศึกษาเฉพาะกรณีการวางแผนการจัดการหาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม. ปัญหาพิเศษรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมใจ ลักษณะ. (2546). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2546.
สุนนา อยู่โพธิ์. (2540). การจัดซื้อและบริหารพัสดุ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). แนวทางการปฏิบัติงานจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP). หน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
_____. (2549). การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2558.จาก <http://www.obec.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2553). สถานศึกษาในสังกัด สอศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2558จาก <http://www.vec.go.th>
_____. (2553). เกี่ยวกับ สอศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2553. จาก <http://www.vec.go.th>

Aaker, D.A. Kumar, V. and Day G. S. (2001). **Marketing Research**. New York : John Wiley & Son.

Black, K. (2006). **Business statistics for contemporary decision making**. 4th ed. USA : John Wiley & Son.

Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric Theory**. New York : McGraw – Hill.